

Spis treści

CZĘŚĆ I

ZAAWANSOWANA RACHUNKOWOŚĆ FINANSOWA – WYBRANE ZAGADNIENIA

WSTĘP 8

Rozdział pierwszy 11

POLITYKA BILANSOWA A POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Irena Ziętowska

1.1.	Polityka rachunkowości a koncepcja „prawdziwego i wier-
nego obrazu”	11
1.2.	Instrumenty polityki bilansowej	16
1.3.	Rodzaje i cele polityki bilansowej	20
1.4.	Wycena pozycji bilansowych jako narzędzie polityki bilan-
sowej	22
1.4.1.	Rzeczowe aktywa trwałe	22
1.4.2.	Wartości niematerialne i prawne	25
1.4.3.	Aktywa finansowe / Inwestycje	28
1.4.4.	Rzeczowe aktywa obrotowe	31
1.4.5.	Rozrachunki	33
1.4.6.	Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	35
1.4.7.	Kapitał własny	38
1.5.	Pytania sprawdzające	40
	Literatura wykorzystywana i cytowana	41

Rozdział drugi 43

KAPITAŁ INTELEKTUALNY – JEGO EWIDENCJA I POMIAR

Irena Ziętowska

2.1.	Gospodarka oparta na wiedzy i jej wpływ na rozwój rachun-
kowości a kapitał intelektualny	43
2.1.1.	Wiedza jako główny czynnik rozwoju gospodarki	43
2.1.2.	Geneza koncepcji kapitału intelektualnego	45
2.1.3.	Pojęcie kapitału intelektualnego	46
2.2.	Pomiar i prezentacja kapitału intelektualnego	52
2.2.1.	Kapitał intelektualny w ujęciu tradycyjnej rachunkowości	52
2.2.2.	Metody pomiaru kapitału intelektualnego organizacji	59
2.2.3.	Metody pomiaru kapitału ludzkiego	68

2.2.4.	Prezentacja informacji o kapitale intelektualnym w sprawozdaniu	69
2.3.	Pytania sprawdzające	74
	Literatura wykorzystywana i cytowana	74
	Rozdział trzeci	78
	REZERWY	
	Aldona Kamela-Sowińska	
3.1.	Ryzyko gospodarcze jako przesłanka tworzenia rezerw	78
3.1.1.	Pojęcie ryzyka i niepewności	78
3.1.2.	Czynniki powodujące ryzyko	84
3.1.3.	Klasyfikacja ryzyka	89
3.1.4.	Ryzyko inwestycyjne	95
3.2.	Rezerwy i ich istota	98
3.2.1.	Ogólna charakterystyka rezerw	98
3.2.2.	Rezerwy w prawie polskim i uregulowaniach międzynarodowych	106
3.2.3.	Rezerwy na zobowiązania i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	112
3.2.4.	Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	115
3.2.5.	Pozostałe rezerwy	118
3.2.6.	Rezerwy kapitałowe	123
3.2.7.	Rezerwy niebilansowe	126
3.2.8.	Rezerwy w prawie podatkowym	133
3.3.	Ewidencja i ujawnianie rezerw	135
3.3.1.	Tworzenie rezerw	135
3.3.2.	Wycena rezerw	137
3.3.3.	Ewidencja rezerw i ujawnianie w sprawozdaniu finansowym	139
3.3.4.	Przykłady i ćwiczenia	143
	Literatura wykorzystywana i cytowana	151
	Rozdział czwarty	154
	CENY TRANSFEROWE	
	Piotr Gut	
4.1.	Pojęcie cen transferowych	154
4.1.1.	Ceny transferowe a przeliczanie dochodów pomiędzy podmiotami powiązanymi	156
4.1.2.	Ceny transferowe w międzynarodowym prawie podatkowym	166
4.1.3.	Wytyczne OECD a metody szacowania cen transferowych	168
4.2.	Metody szacowania cen transferowych	170
4.2.1.	Tradycyjne metody transakcyjne szacowania cen transferowych	171

4.2.1.1.	Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej	172
4.2.1.2.	Metoda ceny odsprzedaży	178
4.2.1.3.	Metoda koszt-plus	183
4.2.2.	Metody zysku transakcyjnego	188
4.2.2.1.	Metoda podziału zysków	189
4.2.2.2.	Metoda marży transakcyjnej netto	191
4.3.	Czynniki wpływające na ceny transferowe	194
4.3.1.	Funkcje podmiotów powiązanych a ceny transferowe	196
4.3.2.	Cechy przedmiotu transakcji a ceny transferowe	211
4.3.3.	Realizowana strategia a ceny transferowe	212
4.3.4.	Wpływ innych czynników na ceny transferowe	215
4.4.	Podmioty powiązane z punktu widzenia cen transferowych	216
4.5.	Dokumentacja cen transferowych podmiotów powiązanych	223
4.5.1.	Przygotowanie dokumentacji cen transferowych	223
4.5.2.	Konsekwencje braku dokumentacji cen transferowych	240
4.5.3.	Zmiany w zakresie dodatkowych informacji i objaśnień do sprawozdania finansowego a dokumentacja cen transferowych	243
4.6.	Uprzednie porozumienia cenowe	245
4.6.1.	Doświadczenia dotyczące uprzednich porozumień cenowych w wybranych krajach europejskich	247
4.6.2.	Polskie regulacje i praktyka w zakresie uprzednich porozumień cenowych	250
4.7.	Pytania sprawdzające	258
	Literatura wykorzystywana i cytowana	259
Rozdział piąty		262
PRAWO BILANSOWE A PRAWO PODATKOWE		
Piotr Gut		
5.1.	Prawo bilansowe a prawo podatkowe	262
5.1.1.	Istota i źródła prawa bilansowego	263
5.1.2.	Istota i źródła prawa podatkowego	265
5.2.	Przychody i koszty w ujęciu prawa bilansowego	267
5.2.1.	Przychody w ujęciu prawa bilansowego	271
5.2.2.	Koszty w ujęciu prawa bilansowego	276
5.3.	Przychody i koszty w ujęciu prawa podatkowego	280
5.3.1.	Przychody w ujęciu prawa podatkowego	281
5.3.2.	Koszty w ujęciu prawa podatkowego	299
5.4.	Wynik finansowy a dochód podatkowy i podstawa opodatkowania	317
5.4.1.	Wynik finansowy w ujęciu prawa bilansowego	321
5.4.2.	Dochód i podstawa opodatkowania w ujęciu prawa podatkowego	324
5.4.3.	Roczna deklaracja na podatek dochodowy od osób prawnych	333

5.5.	Odroczony podatek dochodowy	368
5.5.1.	Przyczyny występowania odroczonego podatku dochodowego	369
5.5.2.	Różnice między wartością bilansową i podatkową aktywów i pasywów a podatek odroczonego	372
5.5.3.	Szczegółowe zasady tworzenia, ewidencji i prezentacji aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego	377
5.5.4.	Przykłady ustalania podatku odroczonego	383
5.5.5.	Podatek dochodowy w rocznej deklaracji na podatek dochodowy i w rachunku zysków i strat (przykład całościowy – kontynuacja rozdziału 5.4.3)	392
5.6.	Pytania sprawdzające	397
	Literatura wykorzystywana i cytowana	398
Rozdział szósty		400
KONTRAKTY DŁUGOTERMINOWE		
Janusz Samelak		
6.1.	Istota kontraktów długoterminowych	401
6.1.1.	Problematyka kontraktów długoterminowych w kontekście zasad rachunkowości	401
6.1.2.	Pojęcie, cechy i zakres kontraktu długoterminowego według ustawy o Rachunkowości, Krajowego Standardu Rachunkowości 3 i Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	402
6.1.3.	Łączenie i dzielenie kontraktów długoterminowych	408
6.1.4.	Rodzaje kontraktów długoterminowych	409
6.1.5.	Ryzyko w kontraktach długoterminowych	411
6.2.	Zakres przychodów i kosztów kontraktów długoterminowych	412
6.3.	Metody pomiaru stopnia zaawansowania kontraktów długoterminowych	415
6.4.	Metody ustalania przychodów i kosztów kontraktów długoterminowych	418
6.5.	Ujęcie kontraktów długoterminowych w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym	422
6.5.1.	Ewidencja kontraktów długoterminowych	422
6.5.2.	Ujęcie informacji o kontraktach długoterminowych w sprawozdaniu finansowym	424
6.6.	Wybrane aspekty podatkowe dotyczące kontraktów długoterminowych	426
6.6.1.	Podatek od towarów i usług oraz podatek dochodowy w kontraktach długoterminowych	426
6.6.2.	Odroczony podatek dochodowy w kontraktach długoterminowych	427
6.7.	Wpływ kontraktów długoterminowych na kształtowanie wyniku finansowego	429

Spis treści

6.7.1.	Polityka rachunkowości jednostki gospodarczej w obszarze kontraktów długoterminowych	429
6.7.2.	Błędy i oszustwa księgowe w obszarze kontraktów długoterminowych	430
6.8.	Przykład liczbowy	432
6.9.	Pytania sprawdzające	441
	Literatura wykorzystywana i cytowana	442